

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 145. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651354824576.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Petrus Palladius til alle Sogne degne vdi Sielands Stict.

DEi gratiam et pacem per Iesum Christum/ Lod ieg denne ny Rymstaack vdgaa til eders brug/ oc eder til Nyt aars gaffue/ at i kunde holde eders Catechumenis oc Lærebørn/ den faare/ effterdi at den gamle Rimstaack/ om Søndage oc hellige dage/ er icke nu saa lenger i brug/ som til forne. Paa det at Børnene kunde effter denne Rimstaack/ sige deris forældre tilforn vdi vgen/ huad syndags Euangelium er paa den neste Syndag/ Huilcket dem burde helder/ at kunde sige deris Børn. Men Gud almectigste skicker det nu saa/ at egget skal springe op oc lære hønen/ It fire aar gammilt Barn skal || lære en vdleffuit Mand/ det som hør til hans Salighed/ Der maa hand dog nogit skamme sig ved/ vdi dette klare Euangelii liuss/ effterdi hand skulde vere en spegil faar de vnge. Min Salig Fader/ ved naffn Esbern lensen/ en Borger i Ribe/ en legmand/ der aldrig haffde lærd en bogstaff straffet mig haardelige met ord/ i hans alderdom/ oc i min vngdom/ vde imellom Ribe oc Bierige/ fordi at ieg vaar en Pebling oc gick til Schole/ oc kunde dog icke opregne/ faar hannem/ alle Syndagers Euangelia/ paa mine fingre/ som hand kunde strax opregne faar mig. Hand oc hans lige/ som icke finge saadant at høre/ som mand nu faar at høre/ aff Guds Naade/ før end i deris alderdom/ oc da lode sig omuende/ ved det Salige Guds ord til Iesum Christum/ skulle opstaa paa Domme dag (som Christus siger om Droningen || aff Synden/ oc om de Niniuiter) oc dømme dem/ som paa denne dag/ ere wuillige til at lære det/ som høre til deris/ oc til deris Børns Salighed. Naar en gammel mand faar en Psalterbaand i haanden at bede paa/ da mener hand at hand haffuer staffuen i den rette haand. Men naar hand skal støe sig der paa for aluore/ da falder hand oc støder sin hals i sønder/ ned i heluedis affgrund/ vden hand faar andet at støe 147 sig paa/ fom er det hellige Euangelium/ som hand kand nu lære (Gud vere loffuit) aff sine egne Børn/ om hand vil trolige holde bem til Sogne degnen/ at lære deris Børne tøbom. Her paa gaar nu denne Rimstock/ som inde holder en kort Sum paa huert Euangelium om Aaret/ huad helder mand vil lære Børnene dem/ paa deris fingre at opregne/ effter huer andre heller oc at siunge dem/ huerie fire linier til || sammen/ met de Noder/ som den lule sang. Aff himmelen høyt komme wi nu her etc. siungis met/ Bedendis oc formanendis eder/ paa mit Embedis vegne/ at i lade icke vngdommen/ som eder er befalet (Pasce agnos meos) forsømmis/ i huad raad i finde der til/ at kalde dem til eder/ eller gaa i huss til dem/ vdi Paaske oc Pintze hellige dage etc. I høre mange store forargelser/ disuer/ aff dem som ere ilde optuctede/ findis der nogle saadanne suerd Børn/ galie Børn/ steyle børn etc. vdi sognen som i tiene/ da henger noget aff skylden paa eders Samuittighed/ om det skeer for eders forsømmelse skyld./p>
Stabit anima tua pro anima illius.
In Christo valete. ||

Aduent syndag. matth. xxi.

CHRistus indtil Hierusalem red/
Oss alle til trøst oc salighed.

Anden Syndag. Luce xxi.

* Tegen settis frem faar Domme dag/

At huer skal vel betencke sin sag.

**Tredie Syndag.
Matth: xi.**

I fengzelet spurde S: Hans Baptist/
Om Christus vaar Messias vist.

148

**Fierde Syndag.
Iohan: i.**

* Ioannes bekende Christum fri/
Gøre det samme skulle oc wi. ||

**Iule dag.
Luce: ii.**

Til Verden føddis Guds enborne Søn.
At frelse aff Synd/ al Menniskens køn.

**Anden Iuledag.
Matth: xxiii.**

* Ierusalem Ierusalem/
Du dræber Propheter oc stener dem.

**Tredie Iuledag.
Ioannis xxi.**

* Hør du Peder/ huad jeg siger dig.
Gør du dig rede oc følge mig.

Intra octauas Luc: ii.

* Dine forældre forundrede sig/
O Christ/ paa det mand sagde om dig. ||

Nyt Aars dag Luc. ii.

* Iesus som er baade Gud oc Mand/
Paa ottende dag omskaaris hand.

Epiphaniæ Matth. ii.

* De Visse leddis aff Stierne saa klar/
Did hen som Barnit fødder vaar.

Første syndag post Epipha: luc: ii

Der Iesus gick paa tolfte Aar/
Aff sine forældre forglemt hand vaar.

149

ii Syndag Io: ii.

Iesus vender vandet om til vin/
Oc giffuer Ereskab en trøst vel fin. ||

Tredie Syndag.

Matth: viii.

Den Spidalske rensis/ Troen det gør/
Oc Centurionis suend bliffuer før.

iii Syndag. Matth: viii.

Iesus vdi it Skib traadde ind/
Disciplerne reddedis for Storm oc vind.

v Syndag. Matth: xiii.

* At saa sit Korn gick vd en Mand/
Hans wuen saade der klinte iblant/

Sette Syndag. Matth: xvii.

* Christi Guddom paa biergit soes/
Mose oc Elias vaare der hoss ||

Siuende Syndag. Matth: xi.

* Guds ord faar de vise oc kloge er skiult/
Faar de wmøndige er det icke dult.

In Septuag: Matth. xx.

* De som i Vingarden at arbejdede gaa/
Alle sammen lige løn monne faa.

Kyndermiss dag. luc: ii.

Kyndermiss dag Maria gick/
I Kirsken effter den lødske skick.

150

In Sexag: Luc: viii.

Alene lyckis den sierde Sæd/
Oss giffuis en aduarsel der ved. ||

In Quinquag: matth: iii:

Jesus Guds søn sig døbe lod/
Vdaff S. Hans i Iordans flod.

Inuocauit. Matth. iiiii.

* Iesus offueruant sin Fristermand/
Oss alle der met da trøster hand.

Reminiscere. Matth: xv.

* Den Cananeiske quindis Tro/

Gør hinde salig/ hindis Daatter fro.

**Oculi.
Luc: xi:**

Der den stumme Dieffuel vddreffuen vaar/
Iesus fick spe oc spaat der faar. ||

**Letare.
Io: vi.**

* Femtusende mend met fem bygbrød/
Iesus spisede/ som hielper i nød.

**Iudica.
Io: viii**

* Huo Guds ord hør/ aff Gud er hand/
Døden huercken see eller smage kand.

**Annunciationis.
Luc. i.**

* Iomfru Maria for vden Mand/
vndfick Iesum aff den helliger Aand.

151

**Palmarum
Matth. xxi.**

* Iesus rider Asenen saa fattig/
Sit folck til ære ydmygelig. ||

**Skiertorsdag.
Matth. xxvi.**

* Met brød oc vin sit Legom oc blod
Skencte oss/ før hand sig pine lod.

**Langfredag.
Matth: xxvii.**

Langfredag døde Guds eniste Søn/
Paa kaarsens galie for Menniskens køn.

**Paaskedag
Matth. xxviii.**

Ved din Opstandelse Iesu Christ/
Offueruanst du synd oc døden vist.

**Anden Paaske dag.
Luc: xxiii.**

* Til Emaus ginge Discipler tho
Iesus deris Hierter paa veyen slo. ||

**Tredie Paaske dag.
Luc. xxiii.**

* Christus bød Fred/ oc lod sig see.
Sine Hender oc Føder lod hand betee.

**Quasi modo geniti.
Ioan: xx.**

* Fred vere met eder/ giff der paa act/
At Løse oc binde giffuer hand dem mact.

**Misericordias Domini:
Ioan: x.**

* En god Hiurde Iesus er oc vaar/
Der hand sit Liff gaff for sine Faar.

152

**Iubilate.
Ioan: xvi.**

* De Christne sørrige en liden tid/
men Verden glædis til sorrig oc quid. ||

**Cantate:
Ioan: xvi.**

Den Hellig Aand dømmmer Verden wfrom/
For Synd/ Retferdighed oc Dom.

**Vocem Iucunditatis:
Ioan: xvi.**

* Huad i bede/ Iesus siger saa/
Vdi mit naffn/ det skulle i faa.

**Ascensionis.
Marci vltimo.**

* Til himmel foer Iesus Gud oc mand/

Sider hoss sin Faders høyre haand.

**Exaudi:
Io: xv.**

* Huo de Christne kunde sette i Band/
Gud tieniste at gøre/ saa tencker hand. ||

**Die Pentecostes.
Io: xiiii.**

* Den Hellig Aand aff Fader oc Søn/
Vdsent at lære Menniskens køn.

**Anden Pinst dag.
Io: iii.**

Saa elste Gud Verden at hand hende gaff
Sin enborene Søn vnder dødsens straff.

**Tredie Pinstdag
Io: x.**

* Christus er dørren sine Faar til trøst/
Som følge hannem effter oc høre hans røst

153

**Trinitatis Syndag.
Io: iii.**

Aff vand oc Aand genfødis hand maa/
Som ind i himmerigis Rige vil gaa. ||

Første Syndag effter Trinitatis Luc: xvi.

Den rige Mand ligger i helfuedis glød/
Men Lazarus leffuer/ oc er icke død.

Anden syndag effter Trinitatis Luc: xiiii.

* Huo sig aarsager Quinde eller Mand/
Til Naduer hand ey komme kand.

Tride Syn: effter Trinitatis Luce xv.

* Naar som en Synder omuender sig/
Da glædis alle Englene i Himmerig.

Fierde Syn: effter Trinitatis Luce vi.

* At dømmen din Neste er intet vert/
Naar Bielcken i dit øye sider tuert. ||

Visitationis. Luce i.

* Maria gick sig mødig oc tret.
Hen til sin Frencke Elizabeth.

Femte Syn: effter Trinitatis Luce v.

* Lær aff S: Peder dette Bud/
Før du arbeyder/ at kalde paa Gud.

Siette Syn: effter Trinitatis: Matth: v.

Guds Bud skulle holdis aff Hiertens Grund
Oc icke alene met haand oc mund.

154

S: Hans dag. Luce i.

* Elizabeth fødde S. Hans Baptist/
Zacharias sang om Iesu Christ. ||

Siuende S: effter Trinitatis. Marci viii.

* Iesus spisede firetusinde Mend/
Met Siu brød/ nock til huer oc en.

viii Syndag effter Trinitatis Matth. vii.

* Drage Vlffue end Faare klæder paa/
Mand dem aff fructen dog kende maa.

ix. Syndag effter Trinitatis. Luce xvi.

* Venner gør sig den wtro Suend/

Lære det aff hannem huer from Christen.

x. Syndag effter Trinitatis Luce xix.

* Christus græd/ Oc som en sand Gud/
Dreff Aager Karle aff Templen vd. ||

xi. Syndag effter Trinitatis Luce: xviii.

* Phariseen holt sig selff from/
Retferdig bleff Tolderen vid Christum.

xii. Syndag effter Trinitatis. Marci. vii.

* It armt Menniske døu oc stum/
bleff Helbrede vid vor Herre Iesum.

xiii. Syndag effter trinitatis. Luce. x.

* Samaritanen tog til sig/
den Siuge/ tag du din Neste til dig.

155

xiiii. Syndag effter Trinitatis Luce. xvii.

* Christus rensede Spidalske ti/
Men wtacknemmelige vaare de ni. ||

**xv. Søndag effter Trinitatis.
Matth. vi.**

* Paa Marcken gress oc Fulene i sky/
Gud Fader hand føder oc kleder aff ny.

**xvi. Syndag effter Trinitatis
Luce. vii.**

* Christus opreyste for Naim stad/
den Enckis Søn/ oc hun bleff glad.

**xvii. Syndag effter Trinitatis.
Luce xiiii.**

* Christus helbrede den vatter sot Mand/
Som hand om Sabathen faar sig fand.

**xviii. Syndag effter Trinitatis
Matth xxii.**

* Vor Neste at elske nest ved Gud/
Siger Christus at vere det ypperste Bud. ||

**xix Syndag effter Trini:
Matth. ix**

* Christus til liff oc siel gjorde sterck/
den mand som pluedis oc brødis aff verck.

**xx Syndag effter Trinit
Matth: xxii.**

* Gud mange til Brølluppet kalde lod/
Men de indbodne dræbte hans bud.

**xxi. Syndag effter Trinit:
Io. iiii.**

* Høffuids mands søn i Capernaum/
hand bleff helbred giort vid Christum.

156

**xxii. Syndag effter Trinit.
Matth. xviii:**

* Den onde Suend gick det icke vel/
Som icke vilde giffue sin neste til. ||

**xxiii. Syndag effter Trini:
Matth: xxii.**

* Giffuer Keyseren det som Keyseren bør/
Oc Gud alt det som hannem tilhør.

**xxiiii. syndag effter Tri:
Matth: ix.**

* Den Quinde aff blodsot hun bleff sund/
Oc pigen opreest i samme stund.

**xxv syndag effter Trinit:
Matth. xxiiii.**

* Huad der skulde skeep for en gruselighed/

før end at Hierusalem sloes ned.

**xxvi. syndag effter Trinit:
Ioan: vi.**

* Christus femtusinde aff hungers nød/
Hialp met tho fiske oc fem bøg brød.

Prentet i Københaffn M. D. Liiii.